

Iz Čadrama. (Pomisleka vredno.) Dne 1. t. m. prinesel je cerkovnik Čadramske farne cerkve neko hranilnično knjižico, glasečo se na ime Marija Korošec, v okr. hranilnico v Slov. Bistrici s prošnjo svojega gospoda, pisano v slov. besedi, da se naj blagovoljno izplača vsa glavnica z obrestmi vred. Ko znani gosp. Rasworscheg te slov. besede zagleda, ves nevoljen postane in reče: „Pač škoda, da so Vaš gospod tako dolgó v šolo hodili, pa se nemškega niso naučili!“ Cerkvnik odvrne: „Kaj ni tukaj Slov. Bistrica, da bi se slovenski pisati ne smelo?“ Pa ne samo g. tajnika Rasworscheg-a, velikega in mogočnega agitatorja za nemčurstvo, so te slovenske besede razjarile, ampak tudi g. denarničarja Petra Sortschnig-a, ki je, po imenu soditi, tudi menda kje med trdimi Nemci doma, tako da je v sveti jezi prinesel celih 100 fl. preveč izplačal in je prejemnik, Čadramski župnik, ki je bil od teh visokoučenih velikonemcev že parkrat, ko so njegove slov. dopise videli, obsojen, da nemški ne zna, moral hranilnico opozoriti, da je opravičeno njegovo začudenje, nad toliko preveč prejetim denarjem, v katerem se še račun poslal ni; predrzno in nesramno pa je besedovanje hranilničnih uradnikov, kateri se drznejo take soditi, ki so visoke šole izvršili in si v raznih jezikih tudi več vednosti pridobili, kakor oni, ki so se zdaj na profesorski stol vsedli in da kdor na Slovenskem živi, naj Slovencev ne požira! Slovenci bistriškega okraja, ni li mogoče tamkaj slov. posojilnice ustanoviti, da ne bo treba takim zagrizenim nemčurjem denarja na obresti positi in jih s tem stanovitne zaničevalce naše domovine ohraniti, tako da bi radi vse Slovence v eni žlici vode potopili! Svoji k svojim! Boljše je, da narodnjaki svoj denar izročate posojilnicam v Konjicah ali Makolah, kakor da razjarjene nemčurje z njim bogatite, dokler si lastne posojilnice ne osnujete!

Iz Ptujja. (Svečanost na Petrovo v cerkvi in čitalnici.) Praznik sv. Petra in Pavla obhajal se je pri nas letos tako slovesno, kakor menda dozdaj še nikdar. — Pevski zbor „Narodne čitalnice“ pel je Foersterjevo latinsko mašo, spremljevala pa ga je godba c. kr. 47. pešpolka iz Maribora. Večkrat že imeli smo priložnost občudovati res krasno petje naših čitalniških pevkinj in pevcev; toda zdi se nam, da so vendar v dan sv. Petra in Pavla v slovenski cerkvi najlepše peli. Bilo je to petje diven vžitek za dušo in srce, oaralo je zvedenca in prostaka. Velika cerkev bila je prenapolnjena, a ko bi bila še enkrat tolika, kakor je, ne našli bi bili vsi poslušalci v nji prostora. Pa niti stiskanje, niti huda vročina ni nikoga motila, vse se je prenašalo, samo da smo slišali krasno petje od začetka do konca! Priznati moram, da je vojaška godba vrlo in dobro

sodelovala in da je našla občno priznanje. Popoldne bil je v Čitalnici koncert. Tu smo slišali v drugič naše pevkinje in pevce ter vojaško godbo. Tudi koncert se je obnesel tako izvrstno, da je bilo mnogobrojno občinstvo povse zadovoljno in polno zahvalnosti do pevkinj in pevcev in priznanja do godbe. Ker nisem večak, Vam ne morem napisati kritike in dostojno vceniti tega, kar se je pelo in sviralo, marveč prepuščam to kritiku večaku. Omeniti pa moram, da so kmetje slovenske fare se peljali v nedeljo večer po vojaško godbo v Maribor in da so se ž njo v pondeljek tako zaran vrnili, da je mogel pevski zbor imeti ž njo vajo pred mašo. Tedaj hvala tudi njim, ki so tako pripomogli k slavnosti.

Iz Radgone. Občinski predstojnik v Plitvičkem vrhu, slovenske matere sin, je v nemško-liberalen koš lopnil, ker je volil 2. dne junija pri volitvi za državni zbor našega liberalnega nasprotnika Grossschädel-na namesto konservativnega kneza Lichtenstein-a. Sramoto je naredil celi občini, ker je bil od osem oddanih glasov se sedmimi za volilnega moža s tem namenom izvoljen, da bi moral 2. dne junija konservativnega poslanca voliti. Vprašajte ga, kateri ste si ga za volilnega moža izvolili, ali so vaši glasovi manj vredni, kakor „brbranje“ onega velikoustnega Radgonskega škrica!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar name-ravajo, kakor dunajski listi poročavajo, potovati še pred velikimi vojaškimi vajami na Hrvaško in v Slavonijo. Cesarjevič Rudolf pa potuje v Belgijo; mudil se bo tudi več dni v Antverpenskej razstavi. — Grof Schönborn, moravski namestnik, peljal se je na Dunaj; listi poročajo, da se bode s Taaffejem posvetoval o podržavljenji policije, katera je bila do sedaj mestna. Uzrok temu so najnovejši izgredi delavcev in nemških pevcev v Brnu. — Kallay, vkupni državni finančni minister vrnil se je iz svojega potovanja po Bosni in Hercegovini na Dunaj. V kratkem pričeli se bodo razgovori med avstrijsko in ogersko vlado o obnovljenju avstrijsko-ogerske pogodbe. Z ogerske strani udeležil se bode pesvetovanj ministerski predsednik Tisza, finančni minister Szapary in trgovski minister Szecheny, z avstrijske strani pa grof Taaffe, Dunajevski in Pino. Na Ogerskem so preosnovali gosposko zbornico; presv. cesar imenovali so 30 dosmrtnih članov. V dunajskih listih se bere, da se bodo deželni zbori še le sešli v jeseni. Uredniki in založniki avstrijskih katoliško-konservativnih listov imeli bodo 16. avgusta shod na Dunaju. Umrl je 4. julija v Rimskih toplicah general Aleksander

Württemberg. Svečanost na Velehradu 5. t. m. bila je slovesna; sv. mešo služil je kardinal Fürstenberg sam.

Vnanje države. Nemški zvezni zbor je sklenil, da se vojvoda Cumberlandski izključi od prestolonasledstvo v Brunšvik, ker njegovo dosedanje postopanje nasprotuje nemškej državnej ustavi. Ta sklep se bode naznanil brunšviškej deželnej vladi. Ker so se v soboto začele poletne počitnice za državni zbor, je vprašanje zarad brunšviškega prestolonasledstva zopet preloženo. 10. avgusta se odpre v Berlinu mednarodna brzjavna konferenca. — Francoska zbornica sprejela je brez debate pogodbo z Avstro-Ogersko. — Rusija vtrjuje trdnjavo Sebastopol, ter hoče tako sovražnikom zabraniti, prodreti v Črno morje. — Angleška in Amerika sklepata pogodbo zarad izročevanja hudodelnikov. — V švicarskem kantonu Zürich-u se je pri glasovanju naroda zavrgla vpeljava smrtnih kazni z 800 glasovi. — Grški kralj se poda v Wiesbaden; vladarska dela začasno opravljal bode minister Delyannis. — Razmere na Španskem so žalostne; kolera se širi; pretekli teden je umrlo v Madridu in v pokrajinah 4121 ljudi; v nekaterih krajih ležijo mrličji na ulici. 2. jul. je bil Španski kralj v Aranjuezu, kjer kolera najhuje razsaja; pri vrnitvi čakala ga je ogromna množica ljudstva, katero je izražalo svoje navdušenje in občudovanje do junaškega kralja.

Za poduk in kratek čas.

Župnija sv. Lovrenca na Dravskem polju.

(Dalje.)

2. Krajepis. Župnija sv. Lovrenca meji proti zahodu na Cirkovsko, proti severju na Janževsko in Hajdinsko, proti vzhodu na Hajdinsko in Vidovsko, in proti jugu na Gorsko župnijo. Njeno površje meri 4264 oralov (3026·800 hkt.) in je izvzemši jugovzhodni del skoz in skoz ravno. Tla, 738 čevljev (233 m.) nad morje zvišana, so večidel peščena in prodnata, le na južni strani kraj Polskave so bolj prstnata in toraj tudi rodovitnša. Skoz župnijo tečeta le dva večja potoka: Polskava in Reka, ki se tukaj združita ter niže Apač zapustita Lovrenčka tla.

Javni promet pospešujejo tri precej dobre ceste in mnogo občinskih cest in potov; železnica s postajo Sternthal pa je za Lovrenčane brez koristi, ker se ondje ne dobivajo vozni listki in ne sprejema blago.

Občina sv. Lovrenca vjema se popolnoma z obsegom župnije sv. Lovrenca, in dohaja v upravnem oziru pod okrajno glavarstvo v Ptujem, in v sodnijskem oziru pod okrajno sodnijo Ptujsko. V občinskem odboru sedi 18

odbornikov, ki izmed sebe volijo predstojnika in štiri svetovalce na tri leta. Poleg župana, ki ima oblast čez celo občino, ima pa še vsaka ves svojega „gmajnskega župana“, ki mora skrbeti za gmajnsko ograjo, za lese in gatre ter pobira gmajnsko štibro, od katere mora vsako leto račun dati. To službo opravljajo po vrsti vsi kmetje, kedar na katerega vrsta pride.

V občini sv. Lovrenca so združene štiri vesi, namreč sv. Lovrenc, Apače, Župečja ves in Pleterje.

Sv. Lovrenc z župnijsko cerkvijo ob cesti iz Ptuja v Monsberg ima 97 hiš in 447 prebivalcev. Hiše so zidane in večinoma nove, ker so v zadnjih časih večkrat hudi požari skoro vse stare hiše vkončali.

Apače pol ure od sv. Lovrenca proti vzhodu imajo 80 hiš in 385 duš. V starih časih so dohajale Apače Ptujskim dominikanom in zavoljo tega so dobile ime Apače, kar pomeni „apatova ves“. V Apačah je gradič Schneeweis, katerega zgodovino č. g. Slekovec popisuje od str. 105—112. Posestnik Schneeweisa je zdaj g. Viljelm Pisk v Ptuji.

Župečja ves četrt ure od župnijske cerkve na zapadno stran ima 60 hiš in 247 duš. Ebensfeldska graščina je nekdanj imela tukaj svojega župana in od tod ime Župečja ves, to je ves, kder župec ali župan stanuje.

Pleterje tri četrt ure od sv. Lovrenca ob cesti proti Cirkovcam šteje 70 hiš in 354 duš. To je menda najnovejša ves v Lovrenčki občini, ki je nastala na nekdanjih Ebensfeldskih in Monsberških pašnikih. Svoje ime pa je dobila bržčas od prvih spletenih pastirskih koč, ki so od kraja ondi stale. Ker je vrsta hiš blizu na sredini vesi pretrgana delijo se Pleterje v zgornje in spodnje Pleterje.

3. Prebivalci. Lovrenčka župnija šteje 1433 prebivalcev, in sicer 681 moškega in 752 ženskega spola. V verskem oziru so vsi katoličani in v obče vneti kristijani, po krvi pa so Slovenci, česar se tudi večinoma zavedajo. Pri volitvah stojijo njihovi volilni možje vselej na narodni strani.

Sege in navade Lovrenčanov, ki so v omenjeni knjigi obširno popisane, podobne so šegam in navadam, ki jih imajo sploh Slovenci v Ptujski okolici in po Dravskem polju.

Poglavitno opravilo jim je poljedelstvo, dasiravno zavoljo prodnate zemlje pridelki niso obilni. Zraven poljedelstva pečajo se Lovrenčanje najbolj še z govedo- in svinjerejo. Konjereja pa ni posebno obrajtana, ker imajo za nje premalo primerne klaje in preveč težavno delo. Gospodinje se hvalevredno bavijo tudi s perotnino, katero večinoma prodajo v Maribor in na Slatino.

Kupčijo z živino jako pospešujejo veliki živinski sejmi v okolici in tudi pri sv. Lov-